

I DAG

ALHEIMSPOLITIKKUR

Fýra ár á Kuba

KUBAKREPPAN hótti rettiliga heimsfriðinum; men to fekkst hini í lag, so ikki ein altyðandi heimsbardagi brast á. Álvassom var heimsstøðan; men stórveldini komu to til sættis, soleiðis at raketstóðir russa nú verða niðurlitnar. Vit skulu her geva stutt yvir lýv, hvat annars er hent hesi seinastu fýra árin.

1959.

1. januar: Einræðisharri Fulgenio Batista flyggjar til dominikansku republikkina. Uppreistrarmenn Castros vinna avgerandi sigur við Santa Clara.

3. januar: Manuel Urrutia, dómari, ætur við heitinum sum forseti eftir áheitan frá Fidel Castro.

16. februar: Castro verður forsætisráðharri í staðin fyri Jose Miro Cardona, ið var settur til forsætisráðherra av Urrutia.

17. apríl: Castro sigur á einum blaðstjórnarfund í New York: »Vit eru ikki kommunistar.«

17. maí: Urrutia setur navn undir nýggju landbúnaðarskipanina.

14. august: Castro ger enda á »Trúfylla samansvingingin«. Kubamenn fáa hendur á einum dominikanskum flogfari; við dominikanskum leigugermonnum.

17. oktober: Raúl Castro, bróður Fidels, verður settur sum verjumaðaráðharri.

21. oktober: Heroyastin í Camaguey, Huber Matos, verður tikin av skuldsettir fyri svikagerðir móti Castro.

2. november: King Ranch, ið amerikunenn eiga, verður tikin av stjórnini sum byrjanin til tjóðnýtingina av landbúnaðinum.

26. november: Argentinskari marxisturin Ernesto »Che« Guevara verður settur sum stjóri í kubanska tjóðarbankanum.

1960.

4.—13. februar: Russiskir yaraforsetisráðharri Mikoyan vitjar Kuba, undirrita handlíssáttmála og játta Castro stórrátt. Antikommunistiskir studentar handtíknir aftaná mótmælisskrúðgongu.

4. mars: Franskir lastdamparin »La Coubre« sprengist í luftina í havni í Havana. Castro sigur, at krótskipið varð sprongt av amerikanskum sabotørnum.

29. mars: Castro sigur frá, at Kuba ikki longur er limur av interamerikanskum verjusanngonguni (Río osáttmálanum).

11. maí: Fakfelogini, sum eru komin beinleiðis undir stjórnarvaldið fara undir at leggja blóðini undir seg.

29. júní: Amerikansk og hollenskur oljueinsanir verða tikin av stjórnini, tá tey ikki vilja reinsa russiska olju.

9. júlí: Khrushev hóttir USA við raketum, um USA leggur upp í innanlanda kubansk víðurskipt. Sigur seinni, at hetta ikki var so álvassliga meint.

7. august: Seinastu amerikonsku ognirnar á Kuba verða nationaliseradar.

18. september: Castro vitjar aðalfund ST's í New York. Hann verður koyrdur av gistingarhúsinum, her hann býr, á fólk taka við, at hann reyttir honum inni á rúmi sínum. Fer at búgva á gistingarhúsi í nágarnabýlinginum Harlem. Í Havana verður sagt frá, at Sovjet vil fletta Kuba frá flogfari og stjóðvognar.

20. september: Kuba tekur upp diplomatiska samband við Pekingstjórn.

19. oktober: USA setur embargo fyri øllum skipsflutningi til Kuba við undantak av medisinvörum.

2. desember: USA sigur á fyrsta sinni, at Kuba er undir kommunistvaldi við tað, at bóðað verður frá, at eisini flyggjast kubabúgvur nú kunnu fáa stuðul úr grunninum fyri flyggjandi úr kommunistalöndum.

1961.

3. januar: USA sluttir diplomatiska sambandið við Kuba.

20. januar: Kennedy, forseti, sigur í sinari stevnu, at Sovjet ikki fer loyvi at leggja seg upp í víðurskipti á vestaru hálvu.

15. apríl: Bumbuflogfar hjá kubansku flóttarmönnum tveita bumbur eftir æveimum kubanskum flogvøllum.

17. apríl: 1500 hermenn hjá kubansku flóttarherinum fara í land í Bay of Pigs á Kuba.

18. apríl: Khrushev ávarar Kennedy og sigur, at Sovjet vil lata Kuba fáa allan tann stuðul, landið hevur fyri neyðini fyri at sláa innrásina aftur.

19. apríl: Innrásarherurin verður full komuliga aligin. Nærum allir hermennir yvirgeva seg.

2. desember: Castro sigur, at hann til deyðadag sín vil vera marxist-leninist. Viðgongur, at hann í ára- vis hevur fjalt hetta fyri fólkinum.

1962.

3. august: Amerikanska stjórnin sigur frá stórra russiskari herútbúgving á Kuba. Túsundavís av russiskum teknikarum eru komnir til Kuba at gera hetta herútbúgvingarbeiði.

10. september: Kubanarar siga frá, at Sovjet hevur fingið loyvi til at brúka havnina í Havana til miðstöð fyri russisk fiskifor. Vestligir diplomatar vilja halda, at tað heldur eru kuybiatar, russar vilja nýta havnina til.

8. oktober: USA sigur sínum latinamerikonsku sameindu frá, at teir vilja lata amerikanskar havnir aftur fyri øllum skipum, ið siga uppá Kuba.

Hetta var í stuttum mannagongd in frá tí, Castro vinnur endaligan sigur og tekur við ræðinum og til sjálva kreppuna, ið nú er við at vera av, tá russar eru til reiðar at stóða herútbúgvingini á Kuba.

SOSIALURIN Viðmerkingar

JAVNAÐARSTÓÐAN

Javnaðarmenn finga sínar fyrstu menn á ting í 1928 — 2 menn. Ikki fyrr enn í 1936 eydnaðist rettiliga at vinna stórra sigur. Hesa ferð verður valdið 6 menn á ting. Við valið 1940 gjørdist stuðul hin sama.

Fólkaflokksins harðrendi og ó-

høviski politikkur í bardagaárnum var ivaleyst ein orsök til at stríðið gekk at vinna fram. Eitt sýfti vóru bara 4 javnaðarmenn á tingi; men so fór at ganga fram á aftur; men einki stórra framgongd, fyrr enn við valið 1958, tá JAVNAÐARFLOKKURIN gjørdist størsti flokkur á tingi — 8 menn, ið valdið vóru við 3589 atkvøðum.

Fólkatingsvalið 1960 var enn stórra sigur, og seinasta val hevur fót flokkin fram at vera stórra enn nakrantíð áður — 4155 atkvøður varð úrslitið, men hóast munandi framgongd í atkvøðutali kom tingmenn flokksins at verða hin sama — 8 menn.

Hetta bóðar to frá vaksandi áliti í fólkinum, og einki at ívast í, verður hvarja 4. ári framvið, tí nógv varð avrikað hesi seinastu 4 árin, og nógv verður at avrika komandi 4 árin og longur fram í tíðina.

Stóðið er lagt og nú verður bygt víðari á hetta stóðið og við tí fyri eyga at skapa

sosialistiska

FOLKAHEIMID FØROYAR.

»har fáa hava ov mikið og færri ov lítið.«

Brøva til Sosialin

AFTANÁ VALIÐ

Vit fegnast sjálvandi allir javnaðarmenn yvir sigurin, vit vunu, sjálv um mangur heldur hann vera ov lítan í mun til tað, ið avrikað er hesi seinastu árin. To er hetta ikki rettiliga beint, tí um vit líta út um okkum, og tá fyrst og fremst til grannalöndini, so vita vit, at javnaðarflokkurin í hesum löndum hava eitt nógv longri áramál á baki enn Føroya javnaðarflokkurin, og hóast tað kunnu vit ikki vísa á nakran beinleiðis meirluta í tølum ymiska í hesum löndum.

Tær spjanda: krefturnar eru altíð uppi í leiknum og kapitalurin er vald so stórt og ofta harðrent, at ílt verður hjá sosialistiskum flokkum at vinna fram í bræði fyrr ikki at tala um at vinna meirluta í bræði.

Vit hava havt goð lof framvið hesi seinastu valni og ivaleyst verður ikki stegdur at koma í, um flokkurin fær arbeiddandi, tí avrekverkin er 4. seinastu árinum verða ikki rettiliga at festa røtur í fólkinum við einum kasti, men heldur hðandi, og tá eru aftur máls óki tikin til viðgerðar og heilt ella lutvis greidd úr hondum.

Einn heilsan til allar javnaðarmenn, ið stinnir stóðu um flokkin. Tí lukku og tókk.

Suðuroyngur.

abrir siga

DIMMALÆTUNG. — Sambandsflokkurin tapti valið — misti ein eykamann. Dimmalæting hevur viðgjømt ársliðið av valinum, og vit skulu her triva í, hvat sagt verður í oddagrein blaðsins um valúrslitið: »Pá lignende måde som for fire år siden præges udfaldet af valget af stærk splittethed. Socialdemokratiet gik ved anvendelse af stærke midler styrket ud af kampen, medens republikanerne kom galt afsted med deres socialdistiske agitation og på deres konto tabte deres Suderømandat.

Fólkaflokkun kunne notere nogen fremgang, som dog delvis opvejes af, at deres opposiionspartier, republikanerne, som for fire år siden huggede stemmer fra

dem, nu begynder at levere tilbaget. I Thorshavn trådte folkeflokkens »modreservice« til. Den har ikke været i marken siden Th. Petersens dage.

Hvad enten der forsøges det ene eller det andet, forekommer det os, at Sambandspartiet for sit vedkommende bør gøre alt det kan for at sikre normale politiske forhold, både hvor det gælder indre færøske forhold og for holdet til Danmark og udlandet. Men der gives situationer, hvor et mindretalsparti som det, Sambandspartiet umagtelig er, kan gøre større nytte ved at stå frit end ved at lade sin politiske virksomheds frugter plukke af unfair regeringspartnere.

DAGBLAÐ. — Fólkaflokkurin fekk munandi framgongd við lögtingsvalið, aftaná stóðuga afturgongd val eftir val síðan bardagaárinu miklu. Í sambandi við metan av valúrslitunum skrivur Dagblaðið:

»Av andstöðuflokkunum hevur fólkaflokkurin vunnið uppá sín positiva og sðiliga politikk, meðan tjóðveldisflokkurin hevur tapt uppá sín harðrenda andstöðupolitikk.

Tað er einki at ívast í, at fólkaflokkurin hevur vunnið, tí at fólk halda álvarsamar tíðir verða fyri stavn.

Fólkaflokkurin fer ikki upp í landsstjórn við einhvønn pris, men fólkaflokkurin kemur at taka lut í møguligum samráðingum um nýtt landsstýri, um eitt tilíkt kann verða skipað uppá eitt fyri Føroyar gott grundarlag, vinnuliga eins og tjóðskaparliga...

veitst tú?

AT eiturkoppurin er nærum blindur, men hann folir so væl sum nakar, ja, folir bert hett minsta kykt kemur honum nær hendis og veit soleiðis ikki bert, at eitt kykt er komið í netið hjá honum, men eisini

júst hvar tað situr í netinum. AT veruliga orkan í einum stykki av uran á stóð við ein tennisbólt er so stór, at hon samsvarar orkun í 3000 tonsam av kóli ella 2 miljónum litrum av brennolju.

AT ein fullkomuliga væl pussað billiardkúla hóast alt er so óslott, at um hon var gjørd á stóð við jørðina, var hon óslætari enn jørðin við sínum dølum og fjøllum.

AT eitt petti av menniskjahúð á stóð við eitt frimerki hevur 3 miljónir kyknur, 1 metrar av blóðrøðum, 4 metrar av nervum, 100 sveittkerklar og 15 feitt kerklar.

AT ein tummi er longri í USA enn í Bretlandi. Amerikansk er 2,54 cm og hin enski 2,53 cm.

AT magnium ókir í vekt tá tað verður brennt, oskan er tyngri enn sjálv metallið.

AT visindaliga kanningar vilja vera við, at fólk kunnu snørka uppá 50 ymskar mátar.

BARNAMATUR

ORDATOKINI tíðanfryi hava tann skeivleika, at fyrst partur av einum er settur saman við seinra part av einum øðrum. Nú ræður um at seta rett saman:

1. Mangt er í neyðini nýtt, men lægri er Gudsboð.
2. Hann sum hjálpi í neyð, slíkt er skálka síður.
3. Høgt er harraboð, sum ikki er í neyðini nýtt.
4. Ofta etur hundur tað, har yata hevur runnið.
5. Huga ilt og fremja tað, hjálpi ilt tver ferðir.
6. Vatn kemur aftur, hann havnar.

—O—

TAK RÆTT.

Tak ein bókstav burtur úr hvørjum av hesum bygdanovnum. Rætt tikið fært tú navn á ein einari bygd:

SANDVIK — ØRAVIK — KIRKJA — VESTMANNAAVN — SVINAJR — SALTANGARÁ.

Skeið fyri maskinmenn

Um nógvir koma, verður skeið á Føroya Sjómannskúla í hesum kerugreinum:

Elektroteknikk,
Køleteknikk,
Diesellæru,
Nautiskum tølum (radar v. m.).

Skeiðið er ætlað monnum við 1. parti og maskinpassarum. Tað fer at taka 3 vikur og byrjar 26. november 1962 kl. 14.00.

Ongin skúlapeningur verður kravdur.

Teir, ið ætla sær, verða biðnar at siga frá á Føroya Sjómannsskúla skjóttast og innan 20. november.

FØROYA LANDSTYRI

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn